

Л.І. Федоришина, канд. істор. наук, доц. (ВНАУ, Вінниця)
Ю.С. Рабокoнь, студ. (ВНАУ, Вінниця)

ПРОБЛЕМИ ОЦІНКИ РИНКОВОЇ ВАРТОСТІ ВЛАСНОГО КАПІТАЛУ БАНКУ

Капітал є одним із джерел фінансових ресурсів банку. Як правило, частка капіталу в загальному обсязі фінансових ресурсів банку є незначною. Однак капітал займає центральне місце в діяльності кожного банку, що обумовлено функціями, які він виконує. Визначивши капітал як вартість, необхідно відзначити, що існують різні методи оцінки вартості, які безпосередньо впливають на власний капітал, тому що при використанні тієї чи іншої методики величина і якість власного капіталу банку будуть різними.

На наш погляд, з урахуванням цілей проведеної оцінки й способу розрахунку, можна виділити чотири основних види оцінки власного капіталу: • за способом розрахунку – балансова й ринкова оцінки капіталу; • залежно від цілей оцінки й методології – розрахунок регулятивного й економічного капіталу [3].

Застосування методу оцінки вартості чистих активів ґрунтується на балансовій моделі й передбачає визначення ринкової вартості статей активів і пасивів. Оцінка ринкової вартості активів і пасивів зарубіжних банків набула свого поширеного розвитку у 60-х роках ХХ століття Система ринкової оцінки MVA (Market Value Accounting) базується на даних балансу та звіту про фінансові результати діяльності банківської установи на відповідну звітну дату. При цьому активи розглядаються як контрольовані банком ресурси, що є результатами його минулої діяльності й джерелом отримання доходів у майбутньому, а пасиви – як зобов'язання, що існують на даний момент і виникли в результаті минулих подій, виплати за якими визначаються ступенем їх економічної важливості для банківської установи [2].

Тому, ринкова вартість власного капіталу банку визначається не рівнем доходності його акцій в обігу, а як різниця між ринковими вартостями всіх активів і зобов'язань банку на відповідний момент часу (чисті активи). Зауважимо, що застосування методу оцінки вартості чистих активів є можливим за умови дотримання банками таких вимог: наявності значних матеріальних активів, незначної трудомісткості пропонованих банківських продуктів і послуг, повноти відображення в балансі всіх активів і джерел їх формування тощо. Застосування витратного підходу оцінки ринкової вартості власного капіталу банку передбачає такі етапи: 1) нормалізація фінансової

звітності банку відповідно до вимог Міжнародних стандартів фінансової звітності (МСФО); 2) розрахунок ринкової вартості статей активів і зобов'язань банку; 3) визначення ринкової вартості власного капіталу банку [4].

Таким чином, витратний підхід щодо оцінки ринкової вартості власного капіталу банку відображає всі затрати банківської установи з набуття й формування активів і зобов'язань, але не враховує при цьому майбутніх грошових потоків, які будуть генерувати ці активи та зобов'язання. Неабиякою проблемою залишається оцінка вартості прихованих чи неврахованих у балансі банку активів (особисті відносини з клієнтами) і зобов'язань (невраховані гарантії, векселі). Основний недолік даного підходу пов'язаний з проблемами перерахунку балансової вартості статей балансу банку в їх ринкову вартість; залишається невирішеним питання відсоткової ставки перерахунку: за курсом кредитора, позичальника чи відповідно до середньозваженої ставки [1].

Проаналізувавши вище сказане можна зробити висновок, що оцінка ринкової вартості сукупного та власного капіталу банку на практиці може здійснюватися з використанням трьох розглянутих нами підходів (витратного, порівняльного та доходного), кожен із яких дозволяє підкреслити певні характеристики об'єкта оцінки, тому задля отримання найоб'єктивніших інвестиційних рішень доцільним є їх спільне застосування з врахуванням відповідних методів оцінки та потреб банківського менеджменту.

Список використаної літератури:

1. Герасимович А. М. Оцінка вартості капіталу / А. М. Герасимович, В. В. Бондаренко // Вісник ЖДТУ. – 2008. – № 3(45). – С. 254–257.

2. Кочетков В. М. Сутність та методологічні аспекти ринкової оцінки вартості банку // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: Збірник наукових праць. Т. 19. – Суми: УАБС НБУ, 2007. – С. 17–23

3. Маслак Н.Г. Оцінка вартості капіталу банку: методика та методологія [Електронний ресурс] / Маслак Н.Г. – Режим доступу до ресурсу:

http://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream/123456789/54936/5/Maslak_Otsinka_vartosti.pdf.

4. Тиркало, Р. Проблеми оцінки ринкової вартості власного капіталу банку / Р. Тиркало, Н. Ткачук // Світ фінансів. – 2007. – № 3.